

LIETUVIŲ KALBA (VALSTYBINĖ)

Kalbėjimo įskaitos užduotys

(egzaminuotojo ir vertintojo įskaitos bilietų rinkinys)

2012 m. balandžio 4 d. (antroji įskaitos diena)

PAAIŠKINIMAI:

- Kalbėjimo užduočių komplektą, skirtą 30 mokinių arba vienai vertinimo grupei, sudaro 2 kalbėjimo įskaitos bilietų rinkiniai mokiniams (vienas iš jų skiriamas ruošimuisi, kitas – atsakinėjimui) ir 2 kalbėjimo įskaitos bilietų rinkiniai egzaminuotojui bei vertintojui. Su jų turiniu egzaminuotojas ir vertintojas susipažįsta iki įskaitos pradžios.
- Ruošimosi patalpoje mokinys išsitraukia bilietą (lapą su įskaitos užduotimi) ir 20 minučių ruošiasi atsakinėti. Po 10 minučių kviečiamas ruoštis kitas mokinys (žr. Lietuvių kalbos (valstybinės) įskaitos vykdymo instrukciją), kuris išsitraukia bilietą iš likusiųjų. Baigęs ruoštis, mokinys palieka savo bilietą ruošimosi patalpoje (šį bilietą vykdytojas vėl padeda prie likusių bilietų), o atsakinėjimo patalpoje, pasakęs egzaminuotojui bilieto numerį, gauna tą patį bilietą.
- Mokinys apie perskaitytą tekstą turėtų kalbėti maždaug 5 minutes. Egzaminuotojas neturi trukdyti mokiniui atsakinėti ir tik tuo atveju, jei mokinys kalba pernelyg ilgai, gali atsakinėjimą nutraukti. Baigęs pasakoti, mokinys dar apie 5 minutes turi atsakinėti į egzaminuotojo klausimus.
- Egzaminuotojas užduoda mokiniui tris klausimus, pateikdamas vieną iš dviejų ar trijų (jei jie yra) variantų. Variantai atskirti / ženklų.
- Mokinio kalbėjimas vertinamas vadovaujantis Lietuvių valstybinės kalbos įskaitos programoje pateikta kalbėjimo vertinimo lentelė. Vertintojas įvertinimą užrašo kalbėjimo vertinimo lape, kurio forma įdėta duomenų perdavimo sistemoje KELTAS.

11 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

MYLINT REIKIA BŪTI PASIRUOŠUS KENTĖTI

Vienoje apklausoje buvo pateiktas maždaug toks klausimas: ar šiandien imtum į rankas ginklą gindamas savo šalį? Apie 60 procentų atsakė – ne. Daroma išvada: Lietuvoje smunka patriotiniai jausmai.

Tačiau ar visa tauta kaip vienas turi ginkluotis, kai šaliai iškyla pavojus? Ar tik ginklu matuojama šalies gyventojų meilė tėvynei? Istoriniais laikotarpiais svarbu ne vien tai, kaip taikliai karys šaudys, bet ir tai, ką aš tuo metu darysiu, ar bus kam į rankas paimti ne vien ginklą, bet ir plunksną, sudėti dainą, išsaugoti savo šalies kultūrą, istorinę atmintį.

Dabar, kada kalbama apie naujas grėsmes – globalizacijos pavojus, didžiulę emigraciją, masinės kultūros įsigalėjimą, – patriotinė retorika reiškiasi tik valstybinių švenčių, tremtinių ir partizanų renginiuose. Pagyvenę žmonės piktinasi, kad negirdi žodžių, kuriais jaunystėje jie reiškė meilę savo kraštui, neretai gėdija jaunas žmones ir jų auklėtojus esą jiems trūksta patriotizmo.

Juk šiandien taip pasigendamo patriotizmo samprata nėra sustingusi, duota visiems laikams, ji yra ir istorinė, ir nuolat pripildoma naujo turinio. Štai Kudirkos, Maironio laikų prasmiai žodžiai buvo *tėvynė, tėviškė, gimtinė, tėvas, motina*. Tos prisirišimą prie savo krašto reiškusios sąvokos dabar gana pasikeitusios, prisipildžiusios naujo turinio. Koks poetas šiandien sueiliuotų, kad jo tėviškė yra Vilniaus Lazdynai, namas Nr. X? Dauguma mūsų jau neturime namų, o gyvename lengvai keičiamuose butuose. Daugelis neturime net savo gimimo vietos, prie kurios būtume prisirišę.

Tėvynė išvesta iš žodžio *tėvas, tėvai*. Žodis *Tėvynė* mūsų himne susietas su visa Lietuva. Tų žodžių dabar niekas nuo vienas kito jau neatplėš. Tokios žodžių sąsajos saugo tautos atmintį. Jos, nors ir nesąmoningai, palieka gilių įbrėžimų mūsų elgsenoje, emocinėje atmintyje. Grįždami iš toliau, sakome: vykstu *namo*. Tai sugrįžimo galimybė, pažadas, kad tebėra išlikęs kažkoks nematomas ryšys, jog Lietuva *dar yra namai*.

Kai apie prisirišimą prie savo krašto laukiama vien gražių retorinių frazių, jis jau nėra vidinis, paveldėtas su praeities istorija, papročiais. Todėl dažnai kalbama apie tai, kas jau prarasta, kokių ryšių tarp mūsų nėra. O gal jau esame emigrantai ir savo šalyje? Kas mus dar vis sieja, kai mūsų gyvenamoji aplinka smarkiai pakitusi, savo krašto vaizdinys netenka psichologinių bei emocinių įkrovų? Kas dabar sieja gyventojus, prie ko jie prisiriša: tik prie bankų, darboviečių, partijų, paramos fondų?

Ar nustojame jausti tarp mūsų esančias, išoriškai nepastebimas jungtis, kurios išryškėja, kai atsiranda būtinybė imtis bendrų veiksmų? Mes tiesiog nežinome, kas šiandien mūsų žmonėse slypi ir kas pabunda, kai iškyla būtinybė, pavojus. Todėl ar teisinga kaltinti savo šalies žmones, net išvykstančius iš Lietuvos, patriotizmo stoka, kai nežinia, kiek iš tų minėtų 60 procentų paimtų ginklą, rizikuotų savo gyvybe, kaip ne kartą istorijoje yra buvę.

Lengviausia puikuotis patriotine retorika, tam nereikia jokių pastangų, išmanymo. O juk kai tikrai kas nors mylima, apie tai garsiai ir visur nešnekama, kaip nešnekama ir apie tikrą kančią. Mylint reikia būti pasiruošus ir kančiai, kentėjimui.

Pagal Marcelijų Martinaitį

Klausimai mokiniui

1. Ar dabarties žmogui svarbūs gimtieji namai? Kodėl?
2. Kas sustiprintų šių dienų žmogaus prisirišimą prie savojo krašto? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Išlieka tik tos tautos, kurios saugo savo istorinę atmintį. Savo nuomonę pagrįskite.**

12 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

GIMNAZISTAS MOKSLUS TĘS UŽSIENIO KOLEDŽE

Mažeikių Gabijos gimnazijos moksleivis Gintautas Bričkus nuo rugsėjo 1-osios mokslus tęs Kosta Rikos jungtiniame pasaulio koledže. Balandžio pradžioje Vilniuje atrankos metu mažeikiškis gavo stipendiją.

Vaikinas sakė visiškai nesitikėjęs, kad jam gali pasisekti. Apie vykdomą atranką ir galimybę mokytis užsienyje sužinojęs iš lietuvių kalbos mokytojos. Susipažinęs su reikalavimais, nusprendė pamėginti.

„Atrankos procesas labai svarbus. Pretendentai privalo turėti ne mažesnę kaip 9 balų trimestro (semestro) vidurkį, parašyti esė nurodyta tema bei dalyvauti dviejuose pokalbiuose, – sakė Gintautas. – Viename – su Jungtinių pasaulio koledžų Lietuvos nacionalinio komiteto atrankos komisija, antrame – su tų šalių, į kurias vykstama mokytis, ambasadoriais Lietuvoje.“

Vaikinas atrankai parašė rašinį „Ar turiu kuo tikėti?“. Sakė jį išsiuntęs paskutinę priėmimo dieną, todėl nelabai tikėjosi laimėti. Atsakymą gavo po mėnesio. „Pamačiau pirmąsias eilutes: „Ačiū, kad dalyvavote.“ Pamačiau, kad viskas – atrankos nepraėjau, – prisiminimais dalijosi Gintautas. – Tik iki galo perskaitęs supratau, kad gavau kvietimą vykti į sostinę.“

Anot vaikino, Vilniuje susirinko 15 mokinių iš visos Lietuvos. Komisijos nariai su kiekvienu bendravo individualiai. Iš jų buvo atrinkti aštuoni. Jie kitą dieną susitiko su Italijos ir Norvegijos ambasadoriais. Pokalbis vyko anglų kalba. Paklaustas, ar nebuvo sunku bendrauti užsienio kalba, Gintautas atsakė, jog ne. „Buvo kreipiamas dėmesys ne į tai, kaip kalbame angliškai, bet į tai, ką turime pasakyti, – tikino pašnekovas. – Galėjom naudotis vertėjo paslaugomis.“

Po pokalbio buvo pranešta, kas kur mokysis. Gintautas mokslus tęs Kosta Rikos Jungtiniame pasaulio koledže. Gyvens San Chose mieste, studentų kaimelyje. Čia praleis dvejus metus. „Mokysiuosi pagal tam tikrą profilį, kurį pats pasirinksiu iš šešių dalykų grupių“, – kalbėjo Gintautas.

Pasak vaikino, šalia pagrindinių mokslų, dėmesio bus skiriama ir laisvalaikiui. Kas norės, galės užsiimti menu, sportu ir visuomenine veikla. „Šiai veiklai skiriamas ypatingas dėmesys, – sakė mažeikiškis. – Teks dirbti su asocialių šeimų vaikais.“

Vaikino teigimu, bus gaila palikti ne tik mamą, su kuria gyvena, bet ir kitus artimuosius, mokyklą bei klasės draugus: „Kad ir kaip būtų, tenka pačiam rinktis gyvenimo kelią. Tikiuosi, mokslai užsienyje bus naudingi. Pasimokęs dvejus metus gausiu bakalaurą diplomą, kuris palengvins stojimą į užsienio universitetą.“

Vykdamas į svetimą kraštą Gintautas sakė nesijaudinąs. „Žmonės visur vienodi, gal tik šiek tiek skiriasi temperamentas.“ Jis įsitikinęs, kad gali iškilti tik vienas nepatogumas – dėl kalbos barjero.

Paklaustas, ar intensyviai besimokant lieka laiko pramogoms, atsakė, jog pakankamai. „Lieka laiko ir didžiausioms gyvenimo aistroms – muzikai ir informacinėms technologijoms, – tikino gimnazistas. – Nors pamokų krūviai dideli, gyventi įmanoma.“

Gintautas norėtų tolimesnį savo gyvenimą susieti su informacinėmis technologijomis. Tačiau pradėjęs abejoti, ar pavyks. Mat koledže, kuriame mokysis, mokslai daugiau orientuoti į visuomeninę veiklą. Vaikinas tikino: jei baigęs mokslus negausias tinkamo pasiūlymo iš užsienio universiteto, grįšiąs į Lietuvą ir čia mėginsiąs „kabintis“ į gyvenimą.

Pagal Janiną Sribaliūtę

Klausimai mokiniui

1. Kokios patirties jaunam žmogui suteikia mokslas užsienyje? Kodėl?
2. Ar reikia sąmoningai planuoti laisvalaikį? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Kiekvienas pats turi rinktis gyvenimo kelią. Savo nuomonę pagrįskite.**

13 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

IŠSKIRTINIAI GABUMAI: KAIP ATSIRANDA GENIJAI?

Nors įprasta manyti, kad genialumas – tai įgimti nepaprasti kūrybiniai gabumai, vis dėlto nuo Aristotelio ir Sokrato laikų tebevyksta intensyvi diskusija, kas lemia žmogaus gabumus. Vyrauja nuomonė, kad svarbiausi veiksniai – genetika ir aplinka.

Taigi, kaip tampama genijumi? Gal jį suformuoja aplinka? Pasirodo, vieną svarbiausių vaidmenų atlieka genetika. Vašingtono universiteto Sent Luiso medicinos mokyklos mokslininkai nustatė, kad kai kurie žmonės turi geną, kuris gali padėti išsiugdyti išskirtinius loginio mąstymo gebėjimus. Nors ši išvada aprėpia tik vieną genų ir genialumo santykių dalį, ji tikrai verta dėmesio – tokie duomenys paaiškina, kodėl tyrimai rodo, jog proto atžvilgiu didesnę reikšmę turi genai, o ne aplinka. Tai įrodo duomenys apie įvaikintus vaikus, kurių IQ (intelektu koeficientas) buvo panašesnis į jų biologinių tėvų, o ne į tų žmonių, kurių šeimoje jie užaugo.

Tačiau naujausi tyrimai, kurie pabrėžia loginio mąstymo vaidmenį, yra susiję ir su proto galiomis, ir su kitais talentais. Paprastai, kai žmogus yra pavadinamas „genijumi“, turima omenyje įvairūs tarpusavyje susiję aspektai – asmeninės savybės, pažintiniai gebėjimai, motyvacija – kurie, kaip teigia mokslininkai, didžiąja dalimi yra paveldimi. Vis dėlto nors manoma, jog šie dalykai yra apibrėžti genetiškai, tai visiškai nereiškia, kad juos lemia vien genai, nes vienai savybei išugdyti reikalinga kelių genų sąveika. Pažinimo psichologijos specialisto Kaufmano nuomone, žmogus gali gimti genijumi, tačiau tas jo genialumas gali „prabusti“ tik daug vėliau arba neatsiskleisti visiškai. Todėl mokslininkai ir kalba apie genetikos ir aplinkos įtakų samplaiką.

Na, o kuo turėtų guostis tie, kuriems nepasisekė genų loterijoje? Būtinai septyni iš dešimties iš aplinkos, ir kai kurie daug pasiekę žmonės, mūsų vadinami genialiais, būtent tai ir darė: nors atrodytų, kad aukščiausio lygio sportininkai ar muzikantai yra tarsi gimę savo užduočiai atlikti, mokslininkai tvirtina, kad nereikėtų nuvertinti jų darbo, įdėto treniruojantis, mokantis ir atkakliai siekiant užsibrėžto tikslo.

Genijų ugdanti aplinka visų pirma kuriama jo namuose, o ekspertai sutaria, kad vienas svarbiausių dalykų yra socialinė ir ekonominė šeimos situacija. Mokslininkai mini Mato ir Daugiklio efektą – Mato efektas (pavadintas pagal Biblijos personažą) nusako situaciją, kai talentingas žmogus toliau tobulina savo gebėjimus ir todėl pasiekia daug aukštesnių rezultatų nei tas, kuris neužsiima saviugda. Daugiklio efektas pasireiškia, kai, pavyzdžiui, vaikas toliau nei jo bendraamžiai gali nuspirti kamuolį, tada jis vis dažniau ima žaisti su kamuoliu, pradeda treniruotis su kitais vaikais ir patenka į futbolo komandą. Tėvai džiaugiasi ir giria vaiką už jo pasiekimus ir taip dar labiau skatina jį siekti geresnių rezultatų. Kita vertus, tas vaikas, kuriam nepasiseka pirmas spyris, dažniausiai nusivilia ir nenori tęsti žaidimo.

Taigi peršasi išvada, kad žmogaus genialumui daro įtakos ir genai, ir jo aplinka, o nuspėti, ar gimęs kūdikis turi ypatingų gabumų – neįmanoma. Bet kas žino, gal jis išsiugdys savybių, dėl kurių susižavėję jį vadinsime genijumi?

Pagal spaudą

Klausimai mokiniui

1. *Kaip reikia auklėti ypatingai gabų vaiką? Kodėl?*
2. *Kaip reikėtų organizuoti laisvalaikį, kad jis būtų naudingas jaunam žmogui? Kodėl?*
3. *Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Gabumai atsiskleidžia tik pažįstant ir tyrinėjant pasaulį. Savo nuomonę pagrįskite.***

14 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

APLINK PASAULĮ... DVIRAČIU!

Baigęs vadybos ir ekonomikos mokslus Australijos universitete Vytautas Ulozas leidosi į kelių tūkstančių kilometrų kelionę dviračiu per centrinę Australijos dalį nuo Melburno iki pat Darvino.

Vytautas mėgsta važinėti dviračiu: keletą kartų anksčiau leidosi į keliones dviračiu – apvažiavo dalį Europos, du mėnesius mynė aplink Indiją ir panorio leistis į ilgesnę kelionę. Kelionė prasidėjo prieš kiek daugiau nei 11 mėnesių, kai Vytautas išvažiavo iš savo namų Danijoje, važiavo per Vokietiją, Lenkiją, Ukrainą, Rumuniją, Bulgariją, Turkiją, Siriją, Libaną, Jordaniją, Egiptą ir Jungtinius Arabų Emyratus. Iš ten lėktuvu persikėlė į vakarinę Indijos dalį ir tęsė savo kelionę per šią šalį, vėliau Bangladešą, Birmą, Tailandą, Malaiziją, Singapūrą ir Indoneziją, iš kurios ir persikėlė į Australiją, Darvino miestą. Iki šiol numynė jau daugiau kaip 14 tūkstančių kilometrų.

Tokioje kelionėje, pasak Vytauto, svarbiausias dalykas, žinoma, yra dviratis. Vaikinas niekur nevyksta ir be savo fotoaparato, kelionėje turi nediduką kompiuterį, navigacinę sistemą, telefoną. Vežasi šiek tiek drabužių, dantų šepetėlį, keletą kitų reikalingiausių daiktų, žinoma, palapinę. Iš viso Vytautas turi apie 10 kilogramų bagažo. Vaikinas keliauja iš savo santaupų: „Kiti dviratininkai pasirašo sutartis su rėmėjais, gauna pinigų, inventoriaus, tačiau tuomet yra nuo jų priklausomi. Jei žmogus paaukos pinigų mano kelionei, o vieną dieną aš suprasiu, kad pasiekiau savo tikslą ir nebenoriu minti toliau, jausiuosi blogai.“

Dviračiu keliaujantis vaikinas neturi griežto kelionės plano, net laikrodžio neturi – tiesiog keliai kartu su saule, sėda ant dviračio ir važiuoja tol, kol saulė nusileidžia. Dažniausiai per dieną įveikia apie 120 kilometrų. Važiuodamas per dykumą kartais numina ir 150 kilometrų, nes čia, dykumoje, nelabai yra į ką žvalgytis, lankytinus objektus skiria šimtai kilometrų, tad niekas neblaško dėmesio.

Keliautojas kelionę įamžina fotografijomis, o patirtais įspūdžiais dalijasi savo tinklalapyje. Be nuotraukų, vaikinas renka vietines SIM korteles, kurių nusiperka kiekvienoje šalyje, kurioje praleidžia kelias savaites ar bent keletą dienų. Pagal savo dydį ir svorį jos – idealus suvenyras.

Beveik metus būdamas toli nuo namų Vytautas neslepia jų pasiilgstantis. Su namiškiais vaikinas pabendrauja internetu, o Kalėdas praleido kartu su tėvais, nes jie atskrido į Egiptą, per kurį tuo metu vaikinas keliavo.

Suprantama, keliautojas patiria ir sunkių akimirų. Jėgų dieną po dienos keltis ir judėti pirmyn Vytautui suteikia kelyje sutikti žmonės. Įdomūs žmonės su dar įdomesnėmis savo istorijomis, pasak vaikino, yra vienas iš įsimintinų kelionės aspektų. Paklaustas, kas per šios kelionės laiką buvo sunkiausia, vaikinas nedvejodamas atsakė: „Sunkiausia yra priešpriešinis vėjas. Nesvarbu, ką šiandien valgysi ar kur miegosi, bet jei visą dieną tenka kovoti su į veidą pučiančiu vėju, tai gali tiesiog sudaužyti tavo kovinę dvasią ir norą judėti pirmyn.“

Pagal Vytautą Ulozą

Klausimai mokiniui

1. Kuo patraukli kelionė be iš anksto suplanuoto maršruto? Kodėl?
2. Kuo kelionės naudingos jaunam žmogui? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Kiekvienam būtina pakeliauti savarankiškai.** Savo nuomonę pagrįskite.

15 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

AŠ KOVOJAU SU DVASIOS EROZIJA

Kino režisierių Arūną Žebriūną Lietuvos radijo laidoje „Kultūros savaitė“ kalbina žurnalistė Laima Ragėnienė.

Jūs visą gyvenimą labai didelį dėmesį skyrėte vaikams. Kodėl?

Myliu vaikus. Negalėčiau sakyti, kad aš apskritai visus vaikus myliu. Myliu savus vaikus ir anūkus. Tiesa, juos labai retai matau. Tai man labai skaudu. Be to, jaučiu, kad ateityje dar ir kalbos problemų kils. Mano anūkai lietuviškai nekalba. Duok Dieve, gal kada nors paaugę dar išmoks.

Žinoma, su vaikais dirbti, juos filmuoti yra labai sunku. Kartais net dresuoti juos tekdavo kaip cirke. Jeigu, pavyzdžiui, filmuoji prie jūros, tai apskritai suvaldyti sunku. Tik nusisuki, o jie jau maudosi. O čia repetuoti, filmuoti reikia. Bet jeigu pasirenki vaiką, gerą aktorį, tai vienas malonumas! Tiesiog malonu dirbti su tokiu vaiku – jam sakai, o jis reaguoja. Šneki ir iškart matai, kad jo veide kažkas keičiasi, jo *dūšėlėje* vyksta tam tikri procesai... Tai yra retas dalykas.

Beje, televizijoje buvo vienas trumputis filmas – „Mirtis ir vyšnios medis“, anglų rašytojo Herberto Beico novelės motyvais. Tas filmas man ir šiandien yra reikšmingas. Kai šį filmą pastačiau, jį iškart uždraudė. Tuometinė televizijos valdžia jį iškart padėjo į lentyną. Ir kai aš neseniai tą filmą pažiūrėjau, dar kartą įsitikinau, koks jis aktualus, šiuolaikiškas.

To filmo herojė – maža mergaitė – mokėsi mirti. Mat kiemo vaikai jos nepriėmė žaisti. Kiek visokiausių poteksčių! Manau, kad tikrai ateis laikas, kai pradėsime mokytis, kaip nuo tos bombos, padėtos kokiam krepšy, kokioje kavinėje arba autobuse, atšokti... Visame pasaulyje velniava darosi. Aplinkui vyksta tokie baisūs dalykai, o ta mano filmo mergaitė tiems berniukams sako: *aš nemoku mirti, aš jums geriau pietus išvirsiu...* Ir ji šypsosi, o akys švarios, švarios... Kaip Egziuperi yra pasakęs: viskas prasideda vaikystėje, žmogus formuojasi vaikystėje. Tik nepraraskime mes to, nepraraskim to, o sugrįžkime, dažnai sugrįžkime, kad galėtume šiandien apsisivalyti. O esame labai, labai užsiteršę...

Turbūt kaip ir kiekvienas menininkas, turėjau konfliktų su savimi – supratimo ir sugebėjimo konfliktą. Galiu pasakyti, kad „Mažąjį prinčą“ pastačiau truputį per anksti. Dar neturėjau režisieriaus patyrimo. Man reikėjo kokius 10 metų dar padirbėti, ir tik tada imtis tokios literatūros kaip Egziuperi.

Menininkai daugybę metų, visą laiką kovoja už dvasią, dvasinį pasaulį, kuris veda žmogų į priekį. Bet menininkai visados būna skriaudžiami. Menininkai visais laikais yra visų valdžių opozicijoje. Ir jeigu tik prisiplaki prie kokios valdžios, prarandi savo pirmapradiškumą. Žinoma, galbūt turėsi geresnį gyvenimą, bet tavo veidas jau bus kitas, tavo akys bus kitos, tu nebeskleisi šviesos... Su tavimi bendrauti bus nebeįdomu. Dabar aš galiu pasakyti, ką dariau visą gyvenimą – aš kovojau su ta banalybe, kuri graužia dvasią, kovojau su dvasios erozija. Tai buvo mano pagrindinis tikslas visuose filmuose ir visuose apmąstymuose.

Pagal spaudą

Klausimai mokiniui

1. *Kaip menas padeda saugoti dvasingumą? Kodėl?*
2. *Kurias temas reikėtų gvildinti vaikams skirtuose kūriniuose? Kodėl?*
3. *Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Svarbiausios vertybės susiformuoja vaikystėje.** Savo nuomonę pagrįskite.*

16 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

APIE DRĄSĄ SIEKTI SAVO TIKSLO

Žinomas režisierius Oskaras Koršunovas mėnraščio „370“ korespondentei Jurgitai Kviliūnaitei pasakoja apie tai, kad į teatrą jį atvedė visa virtinė atsitiktinumų bei nuotykių.

Skambės keistai, bet nuo 16 iki 23 metų buvau labiausiai „suaugęs“, rimčiausiai į viską žiūrėjau. Tuomet perskaičiau daugiausia knygų ir susidomėjau teatru. Ne tik pats vaidinau, bet ir vaikščiojau į spektaklius. Buvo toks „sportas“: patekti į Jaunimo teatrą be bilietų. Tuo metu nusipirkti bilietą buvo beveik ir neįmanoma. Žmonės eilėse stovėdavo per naktį. Teatras buvo labai populiarus. Gal todėl, kad kaip nuolat kintantis ir efemeriškas jis buvo mažiausiai veikiamas cenzūros. Ten buvo galima kalbėti ir apie uždraustus dalykus. Sovietiniais laikais teatras kalbėjo savita metaforų kalba. Tai buvo vienas iš unikalių to laiko reiškinių. Teatro era baigėsi, kai vadinamoji dainuojanti revoliucija persikėlė į gatves, maždaug 1990 metais. Jaunimo teatre žiūrėjau visus Eimunto Nekrošiaus spektaklius ir jie man padarė labai didelį poveikį. Tuo metu šiek tiek rašiau ir ketinau tapti rašytoju. Paskui mano gyvenime atsirado kinas – Andrejaus Tarkovskio, kitų rusų, italų režisierių šedevrai. Kažkaip įsigudrindavome patekti net į visokias uždaras peržiūras. Tuo laiku pamąstydavau, kad norėčiau būti kino režisieriumi.

Baigęs vidurinę stojau į aktorinį. Perėjau du turus, o iš trečio jau niekas ir nemesdavo. Tai buvo garsus Dalios Tamulevičiūtės kursas, kuriame mokėsi Rolandas Kazlas ir kiti žinomi aktoriai. Po to trečio turo mane pasikvietė pati Tamulevičiūtė ir pasakė – mes tavęs į aktorinį nepriimam, tu geriau stok į režisūrą. Tuomet gerai ir nesupratau: ar tai reiškė, kad iš manęs nebus aktoriaus, ar tai, kad galiu būti geras režisierius...

Jaunystėje pasižymėjau labai ryžtingais poelgiais, tokiais, kurie dabar atrodo neįtikimi. Kadangi iki tol nebuvo renkami režisūros kursai Lietuvoje, nusprendžiau studijuoti Maskvoje. Įstoti tuomet buvo beveik neįmanoma, tad sugalvoju, kaip pačiam pasidaryti protekciją. Viena mamos draugė gyveno toje pačioje laiptinėje kaip ir žymusis režisierius Eimuntas Nekrošius, per ją susižinojau adresą. Turėjau drąsos nueiti pas jį ir paprašyti rekomendacijos. Ir jis ją parašė, nors aš tuo metu buvau niekas. Taip mane ta kaimynė mamos draugė ir pristatė: toks *pacanas* nori pasikalbėt.

Tačiau į Maskvą neišvažiavau, nes sužinojau, kad vis dėlto režisierius Jonas Vaitkus Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje renka režisierių kursą. Tai buvo pirmasis režisierių kursas Lietuvoje. Bet iškilo kita problema – buvo paskelbta, kad priimami ne jaunesni nei 25 metų ir turintys teatrinės patirties žmonės. Man buvo 19 metų, tačiau buvau maksimalistas ir labai pasitikėjau savimi.

Turėjau draugą, kuris pažinojo Joną Vaitkų. Susiradau tą bičiulį, sakau, parodyk, kur režisierius gyvena. Pasirodo, Vaitkus išvykęs į savo sodybą kažkokiam kaime. *Susitranzavome* oranžinį *kamazą* ir nuvažiavome į tą pusę. Ilgai ieškojome tos sodybos: pasiklydome, kažkokiais miškais ėjome, pievomis bridome. Kai suradome, buvo gili naktis. Vaitkus pasiūlė atsigerti šulinio vandens ir paklausė, ar norim pasikalbėti. Tuomet dar nežinojau, koks jis puikus psichologas. Jis tyli, ir aš tyliu. Tik po kokios valandos paklausė, tai ko mes čia vis dėlto atsibeldėme. Pralkabėjome likusią nakties dalį – mėginau jį įtikinti, kad vis dėlto galiu stoti į režisūrą, nors man tik 19 metų.

Pagal Jurgitą Kviliūnaiteį

Klausimai mokiniui

1. Kuo svarbūs jaunystėje patirti dalykai? Kodėl?
2. Kaip išsiugdyti gebėjimą siekti savo tikslo? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Jaunystės maksimalizmas įveikia visas kliūtis.** Savo nuomonę pagrįskite.

17 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

DARBAS SU BEGLOBIAIS GYVŪNAIS TEIKIA MORALINĮ PASITENKINIMĄ

„Beglobių gyvūnų per daug, kad visus išgelbėtume. O atsakingų žmonių, suvokiančių gyvūno, ne kaip daikto, prasme, per mažai“, – žodžiai, pasakyti beglobių gyvūnų organizacijoje „Lesė“ daugiau nei metus savanoriaujančios Irmos, atskleidžia vieną iš opių Lietuvos problemų. Didelis beglobių gyvūnų skaičius mūsų šalyje nuolatos auga. Viešosios įstaigos „Lesė“, kurioje savanoriauja Irma, pagrindinis tikslas ir yra humaniškais būdais sumažinti beglobių gyvūnų skaičių.

„Lesės“ organizacijos savanorė Irma stebisi, kad žmonės gali taip neatsakingai elgtis su gyvūnais. Ji iki šiol mokosi nepastebėti milžiniško beglobių gyvūnų skaičiaus, ypač vasarą, kai daugėja naujų vadų. Irmos manymu, dabar per mažai žmonių, suvokiančių, kad gyvūnas ne daiktas, per mažai atsakomybės už gyvybę.

Paklausta, kodėl pasirinko savanorystę beglobių gyvūnų organizacijoje, o nejo dirbti su žmonėmis, mergina susimąsto: „Sukasi įvairios mintys, bet tikslaus atsakymo nerandu. Galbūt todėl, kad gyvūnai negali kalbėti ir pasakyti, kaip jaučiasi? Tai suteikia darbui savotiško žavesio ir paslaptinumą.“ Gyvūnai, pasak merginos, niekada nesumeluos ir neišduos, o žmonės pernelyg dažnai linkę tai daryti. Gyvūnas moka parodyti padėką vien dėl to, kad tu esi šalia ir esi visada reikalingas. Tu visada būsi jo gelbėtojas ir tikras draugas.

Merginai labai įsiminė „Lesės“ globotinio šuns Molio istorija. Jį rado partrenktą mašinos, su lūžusiais dubens kaulais. Savanorės parsivežė šunelį į prieglaudą, surinko pinigų operacijai. Šunelis išgijo.

Tuo metu, kai sužeistą Molį atvežė į prieglaudą, organizacijos direktorė buvo išvykusi. Niekas nežinojo, kad tokiu atveju reikia paskambinti į „Grindą“ ir pranešti, kad rastas toks šuo, – jeigu kas skambins ir ieškos. O, pasirodo, skambino... Keturis mėnesius Molis buvo „Lesės“ globojamas ir visą tą laiką šeiminkai jo ieškojo. Jie prarado viltį surasti savo ištikimą draugą ir ieškodami kito šuniuko atvyko į „Lesės“ prieglaudą. O čia rado savo šunį. Šitai nelaimėlis grįžo namo. Po kiek laiko Irma su kita savanore nuvažiavo aplankyti Molio ir dar sykį įsitikino, kiek daug atsimena gyvūnai. Šuo prisiminė ne tik savanos, bet ir jų automobilį: jį pamatęs pradėjo gailiai inkšti ir kitaip rodyti savo dėkingumą.

Pasak Irmos, savanoriams, dirbantiems beglobių gyvūnų organizacijose, reikia ne tik geros širdies. Būtinai ir kitos savybės. Pirmiausia meilė gyvūnams, noras padėti, užsispyrimas, kantrybė, supratimas, kad darbas su gyvūnais nėra tik jų glostymas, o nuolatinė įvairiapusė priežiūra, suvokimas, kad dirbi organizacijoje, kurioje svarbiausia ne tavo individualybė, o mūsų mažieji draugai.

„Lesės“ organizacijoje yra apie 60–70 narių, tačiau iš jų aktyviai dirba 10–20. Be to, narių aktyvumas keičiasi: tie patys žmonės gali aktyviai dalyvauti organizacijos veikloje pusę metų, o kitą pusę metų – pasyviai. Kadangi dauguma savanorių yra jauni žmonės (moksleiviai ir studentai), tai aktyvumo sumažėjimas ypač jaučiamas sesijų metu ir vasaros laikotarpiu. Tai juk savanorystė – niekas nebars, jei savaitę arba mėnesį ilsėsi, turėsi kitų reikalų ir rūpesčių. Kiekvienas skiria laiko tiek, kiek gali. O ir sričių, kur reikalinga pagalba, – į valias. Tereikia noro.

Pagal spaudą

Klausimai mokiniui

1. *Ko žmogų moko bendravimas su gyvūnais? Kodėl?*
2. *Kokios įtakos žmogaus požiūriui į gyvūnus turi socialinės akcijos? Kodėl?*
3. *Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Sričių, kur reikalinga pagalba, – į valias. Savo nuomonę pagrįskite.***

18 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

SAVANORYSTĖS VADOVAS – SAŽINĖ

Buvusi televizijos laidos „Labas rytas“ žurnalistė Asta Borusevičiūtė Maltos ordino pagalbos tarnyboje savanoriauja daugiau nei pusę savo gyvenimo – 16 metų. Savanoriauti ji pradėjo dar mokydamasi šeštoje klasėje. Kartą per tikybos pamoką mokytoja paklausė, kas norėtų pagelbėti seneliams butyje: juos lankyti, nueiti į parduotuvę, padėti obuolius rudenį surinkti. Rankas pakėlė kone visa klasė. Žinoma, paskui liko vos keli, kurie iki pat dvyliktos klasės aktyviai lankydavo senelius Naujosios Akmenės senelių namuose ir vienišus senelius, gyvenančius mieste, organizuodavo vasaros stovyklas kaimo vaikams iš sunkiai besiverčiančių šeimų. Šiems mokiniams savanoriai įkūrė ir laisvalaikio centrą.

Studijuodama Vilniuje Asta įsijungė į sostinės jaunujų maltiečių gretas. Ji lankydavo neįgalius vaikus ir senelius sostinės slaugos namuose, organizuodavo vasaros stovyklas. Vėliau Asta išvyko savanoriauti į Vokietiją, dabar ji yra atsakinga už Hamburgo maltiečių viešuosius ryšius.

Asta nemano, kad savanoriauti sunku – svarbu pasirinkti tinkamą sritį. Vieni savęs neįsisvaizduoja dirbančių gyvūnų prieglaudoje, kiti negalėtų dirbti su neįgaliais vaikais. Astai daugiausia teigiamų emocijų teikia būtent šis darbas. Savanorės teigimu, labai svarbu suprasti, kad pasiryžus savanoriauti, atsakomybės jausmo negalima palikti namie. Darbe būname atsakingi, nes žinome, kad gausime pylos nuo vadovo. Su tokia pat atsakomybe reikia ir savanoriauti. Tačiau šįkart vadovas yra sąžinė. Negalima pasakyti: „Ai, ryt neisiu pas vaikus – tingiu, kiti žadėjo ateiti.“ O tie kiti galbūt tą patį mano. Atsiktų taip – pas vaikus niekas neateitų. O vaikai laukia ir... nesulaukia. Tai yra liūdniausia akimirka. Savanorystėje to neturi būti.

Savanorystė dovanoja jausmą, kad esi reikalingas. Atrodo, padarai tiek nedaug, „tik“ į svečius nueini, o atlygio gauni tokių dalykų, kokių už jokus pinigus nenupirksi. Pavyzdžiui, jei neįgalūs vaikai nori tave apkabinti, tai ir padarys, jei jie tavęs nemėgsta, būtinai parodys. Jokių apsimetinėjimų! Smagiausios akimirkos būna tos, kai matai, kaip jie moka džiaugtis smulkmenomis, kiekvienu pasiekimu: užmaišyta tešla blynams, iškirpta snaige ant kalėdinės eglutės...

Astos savanorystės veikloje yra buvę daug momentų, kai nuoširdumas ir meilė darė stebuklus. Jaunuoliai, pro kuriuos vengdavo praeiti mieste, kad jie neužkabintų ar neįžeistų, stovyklose, kuriose kartu atostogaudavo, atverdavo jautriąją ir nuoširdžiąją savo pusę. Pavyzdžiui, mergaitės, iš kurios niekas neištraukdavo nė žodžio, po kelių dienų nenuitildydavai. Tai – savanoriško darbo perliukai.

Savanorystė – tai ne tik bendravimas su tais, kurių gatvėje nematai arba vengi, bet ir gebėjimas planuoti, organizuoti, mokėti reikšti mintis. Svarbu pasitikėti savimi, tapti atsakingam, mokėti dirbti komandoje ir džiaugtis kitų ir savo pasiekimais. Daugeliui savanorystė – tai galimybė peržengti save. Savimi nepasitikintys, manantys, jog kažko nemoka, tapę savanoriais, atsikrato šių kompleksų. Tai yra dar viena savanorystės dovana.

Į klausimą apie tai, ar visi gali savanoriauti, Asta atsako, kad negali tie, kurie tikisi materialinės naudos. Tačiau tokie žmonės patys laikui bėgant tai pamato ir pasitraukia. Svarbiausia savanoriui – noras padėti ir prisidėti. Be šios savybės savanoriu nepavyks būti.

Pagal spaudą

Klausimai mokiniui

1. Kuo pagalba kitam praturtina asmenybę? Kodėl?
2. Kurie visuomeniniai judėjimai galėtų paskatinti jaunas žmones padėti kitiems? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Išmokti padėti kitam nėra lengva.** Savo nuomonę pagrįskite.

19 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

ŽVILGSNIS Į ŠIUOLAIKINĘ MOKYKLĄ

Knyga „Mokytojų žvilgsnis į šiuolaikinę mokyklą“ – atviri ir aštrūs mokytojų pokalbiai. Mintimis apie mokytojo darbą ir mokyklą dalijasi mokytoja Violeta Tapinienė.

Koks buvo jūsų kelias į mokytojo pašaukimą?

Mano kelias į mokytojo pašaukimą buvo labai trumpas ir man pačiai netikėtas (jeigu pašaukimą apibūdintume kaip polinkį į tam tikrą darbą). Kartu su kitais Vilniaus universiteto studentais atėjusi į mažą aštuonmetę mokyklėlę tenorėjau vieno – kaip nors „prastumti“ čia laiką... Bet atradau spalvingą, gyvą vaikystės pasaulį, žiūrintį į mane blizgančiomis akimis... „Noriu čia pasilikti,“ – toptelėjo gal po savaitės mintis. Ir pasilikau. Beveik 40-čiai metų... Ilgą savo mokytojavimą gal pavadinčiau tiltų statyba. Sunki ji buvo, pareikalavusi nenusakomos įtampos, bet ir graži, padovanojusi tokių akimirų, kokių jokį kitą darbą dirbdamas nepatirsi...

Ar pasikeitė jūsų požiūris į mokytojo misiją ir esminius uždavinius, augant patirčiai? Kas, jūsų manymu, yra svarbiau – palikti pėdsaką ugdant žmogų ar gerai parengti jį dalykiškai?

Jaunystėje maniau, kad mokytojas privalo paimti vaiką už rankos ir vesti. Turėjo praeiti beveik dešimt metų, kad suvokčiau – jo vesti niekur nereikia. Tiesiog reikia augti kartu su juo, prisiliečiant prie neišsenkamų būties paslapčių. Buvau įsitikinusi – mokytojas nuo mokinio skiriasi savo žinojimu, vėliau paaiškėjo paradoksali tiesa – savo nežinojimu.

Koks jūsų požiūris į šiuolaikinę mokyklą, ugdymo naujoves?

Šiuolaikinė mokykla – toks pat klegantis jaunų žmonių pasaulis. Mokytojas šiandien turi specifinę misiją – išleisti iš mokyklos asmenybę, kurios brandos atestate įrašytas kiekvieno mokomojo dalyko įvertinimas liudytų ir gyvenimo pažinimą, vertybines orientacijas, emocinį stabilumą, kultūrinį akiratį...

Kokią norėtumėte matyti rytdienos mokyklą? Mokytoją? Mokinį? Visuomenę?

Tai mokykla, kur niekada nedvelks pavargusiu protu, pykčiu, teisingu ir šaltu skoniu, nykuma, kur kiek galima mažiau bus mechaninės civilizacijos pėdsakų ir vaikai nesijaus vieniši.

Tokioje mokykloje mokytojai, pasitelkę visas disciplinas, mokys gyvenimo, ugdys vaiko kompetenciją, o prastiems įpročiams, agresijai turės paruošę daugybę vaistų. Be to, jie visi bus šventai įsitikinę – jeigu vaikas normalus, problemų visuomet kils, ir puikiai suvoks: mokykla – ne bažnyčia, tad paversti ją šventa vieta absurdiška. Mokiniai čia atrodys kaip mokiniai – su savo žvaigždynais, miestais ir sąvartynais. Bet suaugusieji šioje mokykloje ir bus dėl to, kad padėtų tuose sąvartynuose susikaupusias šiukšles surūšiuoti, iškuopti ir perdirbti. Tikiuosi, kad tokioje mokykloje dirbs ir „sekmadienio mokytojai“ – diskretiškumo, gerų darbų, kantrybės, džiaugsmo mokytojai.

Su tokios mokyklos mokiniu bus įdomu bendrauti, jis turės drąsos pasakyti, kad jam patinka žiūrėti į dangų, bet ne į tą iš TV, jis mokės pasirinkti tikslą, nes žinos, kad nuo to pasirinkimo priklausys, kiek vilties bus jo gyvenime.

Rytdienos mokyklos auklėtinis priklausys tokiai visuomenei, kurioje prieglobstį jam bus radusi sąžinė, kurioje moralė nebeatrodys skonio reikalas, o neapykanta mažės geometrine progresija, tad visiems talentingiems Lietuvos žmonėms bus atleista už jų gabumus...

Pagal knygą „Mokytojų žvilgsnis į šiuolaikinę mokyklą“

Klausimai mokiniui

1. Kuo ateities mokykla turėtų skirtis nuo dabartinės? Kodėl?
2. Kurių dalykų turėtų būti mokoma mokykloje? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Kiekvienas darbas yra prasmingas.** Savo nuomonę pagrįskite.

20 bilietas

Užduotis. Perskaitykite straipsnį ir apžvelkite jį pagal planą (apie 5 min.). Atsakykite į egzaminuotojo klausimus.

Planas

1. Įvardykite teksto temą.
2. Papasakokite, apie ką rašoma tekste.
3. Aptarkite tekste keliamus klausimus ir autoriaus požiūrį į juos.
4. Pasakykite savo nuomonę apie rašomus dalykus.

SPORTAS NETURI PASIGLEMŽTI VISO GYVENIMO

Europos vyrų krepšinio čempionato metu sustiprėjo dėmesys visiems krepšininkams, ypač daug jo susilaukė jauniausias Lietuvos nacionalinės rinktinės žaidėjas Jonas Valančiūnas. „Lietuvos ryto“ korespondentė Danutė Jonušienė kalbėjosi su Jono tėvu, kuris jaunystėje buvo irkluotojas.

Kaip dažnai matote savo sūnų Joną?

Prieš Europos krepšinio čempionatą mudu prasilenkėme. Kai grįžau iš Ukrainos, Jonas mane ramino, kad pasibaigus čempionatui būtinai atvyks pažvejoti ir atsipūsti. Norisi su sūnumi išsikalbėti. Bijau, kad Jonas nepervargtų. Kiek galima žaisti krepšinių? Jonas dirba ištisus metus. Juk reikia jam pailsėti bent mėnesį, kad krepšinis vėl pradėtų traukti. Tačiau be krepšinio Jonas neištvertų nė savaitės. Prieš keletą metų kalbinau jį pereiti į irklavimą. Jonas tada sakė, kad krepšinis jam yra viskas. Dabar Jonas vis prašo manęs išmokyti jį irkluoti. Bet nėra tokios valtys, kad 2 metrų ir 13 centimetrų ūgio vyras į ją tilptų. Įprastoje valtyje jam susiriesti būtų sunku. Aš Joną pamokau irkluoti tik paprastą žvejų valtį. Jonas – didelis mėgėjas žvejoti. Nors aš nemėgstu nei žvejoti, nei medžioti, irkluoti visada malonu.

Šį birželį kartu su Jonu viešėjote Niujorke, NBA naujokų biržoje. Kokį įspūdį jums paliko ši kelionė?

Jonas pasiūlė mums vykti į NBA naujokų biržą, kur buvo pakviestas. Viešnagė truko vos tris dienas, nuskrudome, mus pasitiko oro uoste, įsodino į naują automobilį. Vairuotojas šiek tiek papasakojo apie Niujorką. Pravažiavome pro tą vietą, kur 2001 metų rugsėjo 11-ąją buvo susprogdinti du Pasaulio prekybos centro dangoraižiai, vadinami dvyniais. Vėliau įvyko du seminarai, skirti NBA naujokų biržos tėvams. Mums žadėjo, kad tuoj tapsime milijonieriais, nes mūsų vaikų kontraktai bus dideli. NBA konsultantai įspėjo, kad nereikia išlaidauti, būtina išmokti skaičiuoti pinigus, elgtis protingai, bet ko nepirkti. Rekomendavo tartis su specialistais, tačiau ne su bet kokiais, o tik su tais, kuriuos jie pasiūlys. Amerikiečiai vis kartojo, kad sportas neturi pasiglemžti viso gyvenimo.

Ar Jonas yra iš kelionių jums parvežęs kokių nors mielų lauktuvių?

Jis man viską dovanoja, aš jam – ne. Aš tik padarau jam iš medžio suolų, stalų – man tai geriausias laisvalaikis. Jono bute stovi keli mano gaminti baldai. Bet dažnai atsitinka taip, kad jis keliasi į naują butą, todėl palieka kitiems mano meniškus baldus.

Apie ką šiuo metu labiausiai svajojate?

Svajuju, kaip nuvažiuosime su Jonu gal į Trakų rajoną, gal prie Labanoro girios, nusipirksime žemės sklypelį ir pasistatysime ten didelį namą. Abu nusprendėme, kad žemės sklypas turi būti prie kokio nors vandens telkinio, gal prie ežero. O prie namo turi būti bent trys dalykai – vanduo, miškas ir kelias. Turiu statybininko patirties, šiuo metu baigiu dvi pirtis: vieną – kaimynystėje, o kita bus Jonui.

Pagal spaudą

Klausimai mokiniui

1. Ko reikia, kad žmogus išmoktų ilsėtis? Kodėl?
2. Kuo žmogui svarbi mėgstama veikla? Kodėl?
3. Patvirtinkite arba paneikite teiginį: **Darbas neturi pasiglemžti viso žmogaus laiko.** Savo nuomonę pagrįskite.